

ALBINA

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

BOGATĂ ACTIVITATE CULTURAL - ARTISTICĂ ÎN LUNILE DE IARNĂ

Pentru instituțiile cultural-educative de la sate a devenit o tradiție ca perioada lunilor de iarnă să constituie prilejul intensificării vieții cultural-artistice în fiecare localitate. Această tradiție s-a născut din necesități obiective. Condițiile de muncă din gospodăriile agricole colective oferă în aceste luni colectivștilor timpul necesar pentru a frecventa mai des biblioteca, pentru a asista la programele organizate de căminul cultural ori pentru a viziona un spectacol cinematografic. Iată de ce, pentru lucrătorii de pe frontul culturii de masă, mobilizarea tuturor forțelor, pregătirea de pe acum a tuturor condițiilor în vederea asigurării în fiecare comună și sat a unei bogate vieți culturale, cu un profund conținut educativ, legat de cerințele educării și instruirii colectivștilor, constituie o înaltă îndatorire.

Un rol deosebit în ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale al colectivștilor, care influențează nemijlocit asupra muncii în producție, îl are învățămîntul agricol de masă. Ca și în anii trecuți, folosind experiența bună în această privință, căminele culturale și bibliotecile au datoriat să sprijine îndeaproape buna desfășurare a învățămîntului agrozootehnic. Popularizarea cursurilor, asigurarea materialului bibliografic suplimentar pentru cursanți (broșuri și cărți agrozootehnice legate de programa de învățămînt), organizarea unor acțiuni de masă cu cartea agrotehnică sau filme documentare agricole, iată cîteva din măsurile ce se cer a fi luate de către directorii de cămine culturale și bibliotecarii de la sate.

În aceeași ordine de idei, menționăm sarcina importantă a căminele culturale de a organiza în fiecare comună și sat, pe baza materialului trimis de C.S.C.A., un ciclu de conferințe agricole pentru toți colectivștii necuprinși în cursurile agricole de 3 ani. Mai mult, în acest an s-a asigurat materialul necesar, pentru ca în localitățile din zonele de munte să se organizeze un ciclu de conferințe exclusiv pe teme de zootehnie.

Cunoașterea de către colectivști a experienței pozitive a unităților socialiste fruntașe din agricultură are o mare importanță în întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective. De aceea, comitetele de cultură și artă, în strînsă colaborare cu consiliile agricole, sînt chemate să determine organizarea sistematică, în perioada lunilor de iarnă, a unor manifestări pe tema **Să cunoaștem experiența gospodăriilor agricole colective fruntașe din raion sau regiune**. În acest sens, vizitele în gospodăriile agricole colective fruntașe, schimburile de experiență, întîlnirile cu președinții de gospodării agricole colective, cu brigadierii ori colectivștii fruntași, trebuie să intre mai mult în practica activității cultural-educative din această perioadă.

Un loc important în ansamblul activității cultural-educative de masă la sate îl deține preocuparea pentru ridicarea nivelului cultural-științific al colectivștilor, pentru combaterea misticismului și superstițiilor. Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă asigură în acest sens materialul necesar organizării, la fiecare cămin cultural, a unui ciclu de conferințe pe teme de biologie. Acest ciclu de conferințe ținute de intelectuali din localitate sau din centrul de raion sau regiune, alături de întîlnirile cu brigăzile științifice, este de natură să răspundă exigențelor sporite ale maselor, în domeniul cunoștințelor cultural-științifice.

Pentru tineret și pentru femei, căminele culturale, în strînsă colaborare cu organizațiile de masă respective, le revine obligația să organizeze, de asemenea, pe baza materialului ce va fi trimis, un ciclu de conferințe pe teme educative. Adoptarea unor măsuri atât de ample pe linia răspîndirii cunoștințelor științifice, implică din partea comitetelor pentru cultură și artă o preocupare deosebită în direcția asigurării conținutului educativ corespunzător, ca și a programării judicioase a intelectualilor conferențiarilor din centrele de regiuni și raioane, sau a brigăzilor științifice.

Nici o altă perioadă a anului nu e mai favorabilă dezvoltării deprinderii de lectură sistematică, de studiu, ca lunile de iarnă. O atenție sporită trebuie acordată desfășurării, în bune condiții, a formelor de activitate și acțiunilor cu cartea, devenite tradiționale: cercurile de citit, luna cărții la sate, precum și concursul **Iubiți cartea**.

Și pentru îmbunătățirea muncii cu filmul în mediul sătesc sînt necesare măsuri speciale, care să ducă la sporirea numărului de spectacole și spectatori, printr-o intensă popularizare a filmului și la organizarea unor acțiuni de masă, interesante și atractive, cu filmele artistice sau documentare. Comitetele de cultură și artă, întreprinderilor cinematografice, directorilor de cămine culturale și întregului activ cultural le revine sarcina să ia toate măsurile pentru a face ca Festivalul filmului la sate, ce se va desfășura în lunile de iarnă, să-și atingă, într-o măsură și mai mare decît în alți ani, obiectivele fixate.

Este cunoscut faptul că o latură importantă a activității cultural-educative de masă o reprezintă activitatea formațiilor artistice de amatori. Lunile de iarnă constituie o perioadă deosebit de eficace pentru menținerea și dezvoltarea succeselor dobîndite, pentru activizarea formațiilor muzicale, de dans, a brigăzilor artistice de agitație. Experiența din alți ani a relevat însemnătatea programării sistematice a formațiilor, a deplasării în circuit.

Formațiile teatrale de amatori stau acum în preajma unui eveniment deosebit: este vorba de cel de-al IV-lea Festival **L. L. Caragiale**, ale cărui faze de masă se vor desfășura în lunile de iarnă.

Desigur, mai sînt încă multe alte acțiuni care trebuie să îmbogățească viața culturală a satului în această perioadă. Ajutorul concret dat de organizațiile de partid, experiența bogată a activștilor culturali, entuziasmul intelectualității noastre care sprijină această muncă, constituie o cheazășie pentru asigurarea în fiecare comună și sat a unei bogate activități culturale în lunile de iarnă, pe măsura cerințelor cultural-artistice în continuă creștere ale colectivștilor.

FLORIAN BANC
membru în biroul
Consiliului Așezămintelor Culturale

În pag. a 3-a:

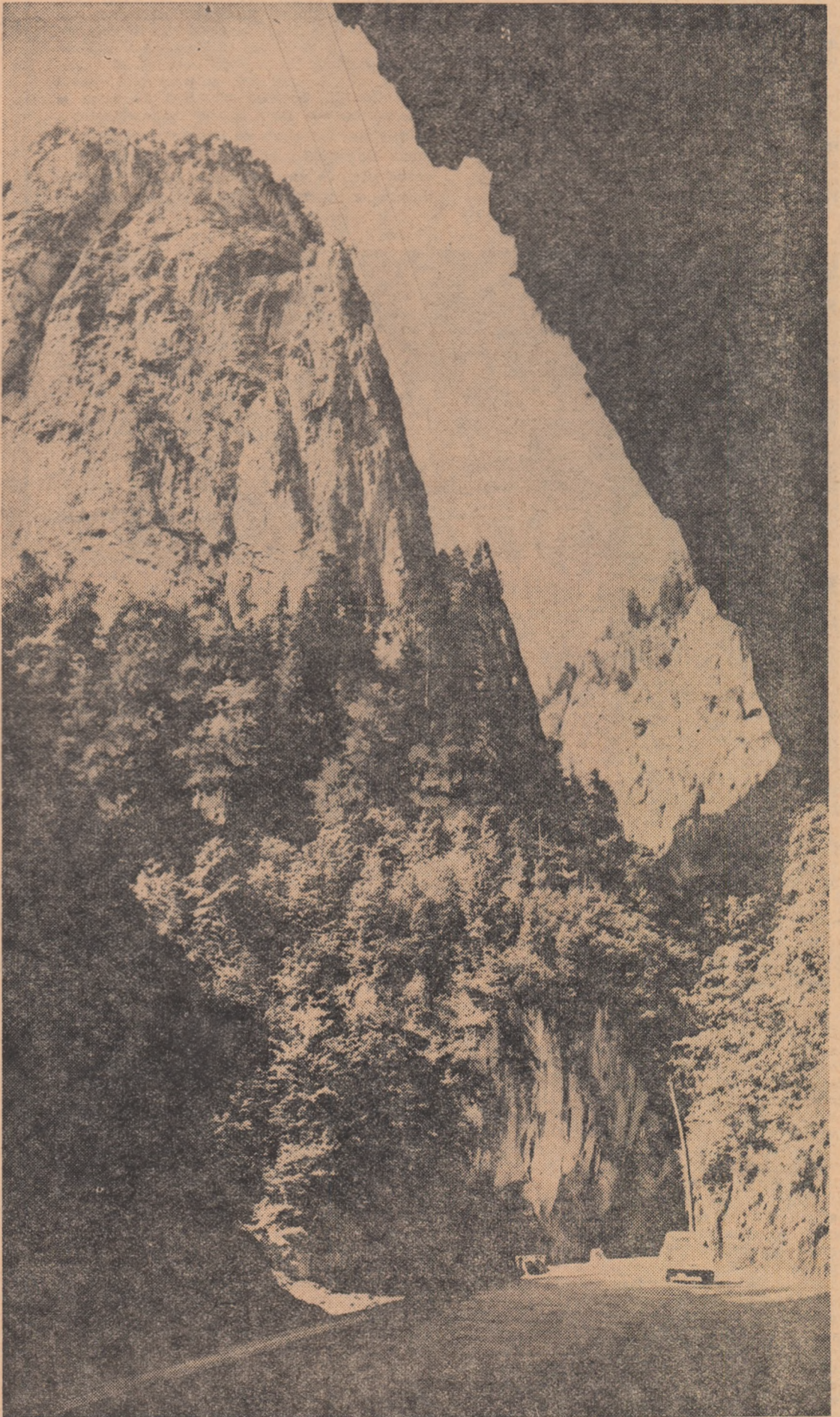
HĂRNICIE CU PLUS
de N. Creangă

În pag. a 5-a:

POȘTA REDACȚIEI
de Eugen Luca

În pag. a 7-a:

ESCHIMOȘII — UN POPOR
STRĂVECHI
de prof. Em. Munțian



Toamna pe cheile Bicazului.

Fotografie de T. IOANES

BRIGADĂ ȘI ESTRADĂ

Una din problemele care a frământat și continuă să-i mai frământă pe instructorii brigăzilor de agitație din regiunea București (ca, de altfel, din întreaga țară, după cum ne-am convins în repetate ocazii) este aceea a deosebirilor și asemănarilor dintre brigadă și estradă. La noi a dăinuit multă vreme părerea greșită că brigada bună presupune obligatoriu dispunerea interpreților în semicerc, rămânând în scenă și în aceeași poziție de la începutul până la sfârșitul spectacolului. Necesitatea mișcării

Discuții

era „satisfăcută” printr-o evoluție coregrafică de scurtă durată, după care se trecea din nou la poziția inițială.

În perioada la care ne referim și ale cărei amprente nefaste le mai descoperim la unele brigăzi, se evita cu bună știință folosirea cupletului satiric, a scenetei, a monologului și în general a tuturor speciilor menite să aducă varietate în program, pentru motivul că acestea ar fi transformat brigada în estradă. Potrivit definiției pe care noi o utilizăm des

de la estradă sau dintr-o altă sursă, scrise la general și le introduce în spectacol, fără a face adaptarea, localizarea necesară. Dispare imediat combativitatea, adică atitudinea brigăzii față de fenomenele care se petrec la ea acasă. Așa a făcut la Concursul al VII-lea, de exemplu, brigada artistică din comuna Bădăna-Răcari, care a abordat, într-un text stufos, adunat la întâmplare din diferite cuiegeri, nu problemele esențiale din comună, ci mai mult aspecte din cuprinsul raionului. Se înțelege că eficiența ei a scăzut, nereușind să aducă în scenă imaginea satului unde își desfășoară activitatea (inutilă, în cazul acesta!).

Brigada artistică a căminului cultural din comuna Bolintin-Vale, raionul Titu, distinsă cu premiul II la faza pe țară a celui de al VII-lea Concurs, a prezentat un program variat atât din punct de vedere al textului cit și regizorul, oferind imaginea autentică, veridică, convingătoare a vieții satului respectiv. La fel a procedat și brigada Casei de cultură-Fetești, distinsă cu premiul III. Și totuși, a avut, în mod voit, un pronunțat aspect de „estradă”, datorită varietății de forme a mișcării și, mai ales, a simbolurilor folosite. „Marin din Bolintin”, de exemplu, nu este un nume de buletin, ci un „tip”, un caz particular, plin de autenticitate, în care se recunoșc ușor toți Marinii, Ionii, Dumitrii din Bo-



Moment dintr-unul din programele brigăzii artistice de agitație a căminului cultural din Căpîlnaș, raionul Lipova

în discuțiile cu activiștii culturali din regiunea București, brigada artistică de agitație este o estradă la concret, de mai mici dimensiuni și cu mai puțin fast. Am introdus termenul estradă în definiția brigăzii pentru a spulbera teama că elementele estradei sînt neavenite cînd vorbim de brigadă. Dacă putem folosi (și chiar recomandăm acest lucru) orice specie a genului estradă, prin ce mai deosebim o brigadă?

Pentru a face ușor distincția, este nevoie să ne amintim mereu de caracteristicile brigăzii: operativitate, mobilitate, combativitate și concizie. Dacă la un spectacol descoperim ușor toate aceste patru trăsături caracteristice, avem de-a face cu o brigadă. Cu alte cuvinte, sugerăm instructorilor noștri să apeleze la toate formele de expresie artistică: epigramă, ghicitoare, snoavă populară, anecdotă, cronică rimată, fabulă, monolog, cuplet, intermediu, dialog, scheci, scenetă etc. etc., cu condiția să integreze aceste forme în spectacol în așa fel, încît să nu dispară nici una din trăsăturile caracteristice ale brigăzii de agitație.

Dispariția unei trăsături sărăcește profilul brigăzii, nu transformînd-o însă neapărat în estradă, ci într-un hibrid lipsit de interes.

Să presupunem că o brigadă face abuz de decor. Acest lucru afectează imediat mobilitatea, întrucît îi va fi greu, în aceste condiții, să se deplaseze ușor dintr-un loc într-altul. O altă brigadă, să zicem, ia niște materiale

lintin și chiar din alte sate ale regiunii noastre.

Dar aici se pune o altă problemă și anume cea a exprimării generalului prin particular și a cuprinderii, în cazul noțiunii de particular, a tuturor trăsăturilor generale ale fenomenului respectiv.

Aș vrea să mă refer la articolul tovarășului Zenovie Păun, directorul Casei regionale a creației populare-Argeș, (articol apărut în „Albina” din 29 octombrie a.c.), în care se vorbește la un moment dat despre „pretext”. Din felul cum este formulat paragraful respectiv, rămîne impresia că brigada de la Slobozia-Găești a obținut premiul I pe țară și titlul de Laureată, numai pentru faptul că a avut un pretext fericit (Harap Alb în colectivă). Noi credem că pretextul nu este hotărîtor. Un spectacol bun (ca cel din Slobozia) se poate realiza și fără a avea neapărat un fir roșu. Ba chiar recomandăm brigăzilor noastre să renunțe la pretext, dacă faptele de viață nu sînt legate organic cu el. Noi preferăm spectacolul variat, care are tot atîta priză la public, dacă este bine scris și bine regizat, cum s-a întîmplat cu brigada de la Bolintin și cum se întîmplă deseori cu sora mai mare a brigăzii, estrada.

C. TĂNASE
secretar al Comitetului regional
pentru cultură și artă — București

Notă de lectură



După ce vreme de peste un deceniu (prima plachetă i-a apărut în 1952) s-a manifestat aproape exclusiv pe tărîmul poeziei, Ion Brad ne face surpriza de a da la iveală un amplu roman țărănesc, scriere de factură epică densă, concepută în spiritul și formula școlii ardelenesti a romanului, în care accentul nu cade pe efuziune sau notație (cum se întîmplă îndeobște în proza scrisă de poeți), ci, înainte de toate, pe construcția tipologică, pe observarea obiectivă a mediului uman, a atmosferei psihologice, a limbajului. Parcă în chip deliberat Ion Brad caută să se supună cu toată rigoarea acestor norme, reprimîndu-și pe cît îi e posibil fondul liric și izbutind astfel să imprimă romanului său — mai ales în primele părți — aceea notă de echilibru epic atât de specifică în literatura noastră, liniei Slavici, Rebreanu, Agribiceanu (ultimul fără a fi însă refractar lirismului).

Tema cărții, desprinsă din viața de astăzi a satului, satul de după încheierea colectivizării totale, a mai fost dezbătută în numeroase opere contemporane. Este vorba de destinul familiei, de modul cum evoluează relațiile familiale, legăturile dintre părinți și copii, în cadrul noilor împrejurări sociale. În centrul romanului stă existența unei familii țărănești cu numeroase ramificații, aceea a lui Octavian Borcea, țaran colectivizat din comuna Zăpadia de pe Tîrnave, om trecut de jumătatea vieții, tată a șase copii dintre care o parte trăiesc în sat iar ceilalți prin alte locuri din țară, la școli sau cu slujbe. Fost țaran mijlociu, Octavian Borcea a muncit o viață întreagă pentru a-și ridica copiii pe care, ce e drept, nu i-a răsfățat dar i-a ajutat să-și găsească un rost în viață. Ani de zile a crezut că elementul care i-a ținut unită familia a fost ogorul de pămînt ce îi hrănea pe toți. A intrat însă în colectivă și între timp fiii săi cei mari au devenit oameni în stare să se descurce singuri. Tatăl trăiește, un moment, un sentiment de însingurare, de nemulțumire parcă, văzîndu-și ideile contrazise de noua realitate. Din orgoliu se izolează și de tovarășii săi din colectivă, refuzînd să muncască acolo unde fusese repartizat. Dar noile relații din sat, prezența unor oameni destoinici în conducerea colectivei (președintele Ion Cîreș, activistul de partid Onișor), opinia colectivă a satului, fiii săi, toți deopotrivă vor reuși pînă la urmă să-l determine a renunța la o poziție absurdă, de a cărei lipsă de sens își va da singur seama

Ion BRAD: DESCOPERIREA FAMILIEI

într-un tîrziu. Decis să reîntre în rînd cu oamenii, să-și înfrîngă inerțiile nemotivate, Octavian își va redescoperi familia statornică armonioasă în cadrul mai larg al marii familii a satului.

E urmărit așadar procesul de consolidare a unei celule sociale, proces pe care viața nouă îl sprijină. Cartea ne oferă însă, într-un paralelism pilduitor, și situația opusă: treptata degradare a relațiilor de familie pînă la totala disoluție — ca în cazul popii Liviu Ardeleanu. Acesta, suflet onest în fond, se căsătorise cu o femeie meschină, avidă de înavuțire, care-i înveninase viața an de an. Într-un tîrziu Liviu Ardeleanu are revelația prăbușirii sale sufletești, a zădărniciilor atîtor ani risipiți și, într-un moment de criză, pleacă din sat, părăsindu-și căminul și preoția. Cartea nu sugerează dacă va avea loc o redresare morală pe alt plan a acestui om, dar procesul sufletec petrecut cu el e urmărit cu o admirabilă intuiție psihologică, aceasta fiind de altfel partea cea mai rezistentă a narațiunii în ce privește analiza mișcărilor morale.

Ion Brad este totodată un bun creator de tipuri. În afară de chipul lui Liviu Ardeleanu, se impune cu toată vigoarea și acela al lui Octavian Borcea ca și o serie de figuri din planul secundar conturate din linii sigure: Ion Cîreș — poreclit și Neutru în urma unei întîmplări mai vechi din viața sa — Ricu Ninei Ciobotarului, Artimon bătrînul și alți țărani din sat ce compun fundalul pe care evoluează faptele. Mai șterși, ca individualitate artistică, sînt copiii lui Borcea, văzuți cam din afară — și în special cuplul Lelia-Axente — însoțit tot timpul de o notă de sentimentalitate care diluează intrucîtva substanța dramatică a cărții. Ar mai fi de arătat că, în unele locuri, autorul nu mai respectă acel principiu al măsurii de care vorbeam mai înainte, ajungînd la exagerări pe linia comicului ușor (povestea cu secantă) sau la aglomerări de elemente etnografice — scena finală a peștelui — cu numeroase strigături, zicale etc. — frumoase în sine, dar exterioare totuși desfășurării epice.

Ion Brad se răsucumpără însă pentru acest balast în numeroasele pagini în care izbuteste să comunice imaginea vieții zilnice a satului — scene și dialoguri a căror succesiune dă senzația puternică a realului. Cartea impune, cum spunem, câteva tipuri conturate energic, dezbate cu pasiune o problemă umană de viu interes actual.

G. DIMISIANU



In sala de lectură a bibliotecii din comuna Vulcan, regiunea Braşov

HĂRNICIE CU PLUS

La gospodăria colectivă din Ileni-Făgăraş, a fost în ultima vreme un adevărat du-te-vino de autocamioane şi căruţe, pline ochi cu bucate. Ce-a fost de oprit pentru sămînţă şi pentru repartizare la ziua-muncă s-a oprit, s-a sortat şi înmagazinat. O parte din prisos a luat calea către gară şi de acolo mai departe, la consumatori.

Faţă de cifrele planificate, gospodăria a livrat statului cu 18 la sută mai mulţi cartofi, cu 9 la sută mai multă sfeclă de zahăr, a livrat în plus sute de păsări, numeroşi grăşuni şi câteva zeci de tone de lapte.

— A fost un an bogat — spun mulţumiţi colectiviştilor de aici.

— Aşa e — confirmă, la rîndul său Valeriu Ghizdavu, preşedintele gospodăriei — a fost rodnic anul şi n-avem de ce ne plînge, dar numai rodnicia singură nu ne-ar fi putut umple hambarele cu bucate şi nici casa de bani cu peste două milioane venit, de nu aveam oamenii pe care-i avem.

Vorbînd despre oameni, preşedintele ţine însă neapărat să adauge că în mare parte rezultatele acestora se datoresc şi întrecerii socialiste, în care sînt antrenată aproape toţi colectiviştilor. Obiectivele întrecerii? : producţii sporite la hectar, mai mult lapte de la fiecare vacă, creşterea porcilor în greutate etc.

E o zicală din bătrîni care spune: „Toamna se numără bobocii”. Aplicată la munca colectiviştilor din Ileni, cunoscuta zicală corespunde numai în parte. Aici nu numai că nu se aşteaptă toamna pentru a trage linie şi a aduna, dar participanţii la întrecere, buni cunosători ai agrotehnicii, prevăd din vreme ce producţii vor obţine de pe terenurile lucrate de ei. Vasile Corşatea, de exemplu, şeful echipei a şasea de cîmp, a fost întrebat în primăvară ce producţie va obţine echipa sa la cartofi. „În medie, 11 000 kg la hectar” — a răspuns el. Un an înainte obţinuse numai 8 800 kg la hectar.

A venit vara. Cartofii au fost îngrijiţi „mai ceva de cum scrie la carte” şi cîntarul a arătat la recoltare nici mai mult nici mai puţin de 11 000 kg la hectar. A ştiut el Corşatea ce spune. Şi a ştiut, pentru că îşi cunoaşte bine oamenii din echipă. Ion Ghizdavu, comunistele Eugenia Leancu, Maria Cornea şi mulţi ca el au transformat munca într-o adevărată pasiune. Şi nu e de loc exagerat cum se spune în partea locului: „Omul şi cercetătorul”.

Nu-s departe timpurile cînd aceiaşi oameni care-ţi enumeră astăzi, fără să greşească, în termeni ştiinţifici, componenţii chimici ai plantelor sau chiar fenomenele ce se petrec în ele din stadiul embrionar pînă la maturizare, nu ştiau decît să bage sămînţa în pămînt şi să-i culeagă rodul. În toamna aceasta, inginerul Soroceanu Simion, a ţinut o conferinţă la căminul cultural despre recoltarea cartofului. Altădată ţăranii l-ar fi luat în ris auzindu-l că vine să-i înveţe pe ei cum să culeagă cartofii. Acum, n-au încăput oamenii în sală.

Alt exemplu. S-a aflat într-o dimineaţă că au venit la bibliotecă 10 broşuri, în care se vorbeşte despre cultura sfeclei de zahăr. Pînă seara au fost de trei ori pe atîtea cereri pentru broşura nouă apărută.

— Trebuie să ştim la timp ce noutăţi ne spun cercetătorii despre plantele pe care le cultivăm, altminteri rămînem în urmă şi brigăzile celelalte abia aşteaptă să ne întrecă — spune brigadierul Ion Pirău.

Pe lingă faptul că a reuşit să trezească interesul majorităţii pentru însuşirea me-

todelor avansate de muncă, întrecerea socialistă ce se desfăşoară între colectiviştilor din Ileni a creat şi un climat deosebit de favorabil participării active la muncă. Victoria Barbu din echipa lui Vasile Corşatea, a plecat într-o bună zi de la cîmp, unde culegea cartofi. În aceeaşi seară, membrii echipei au ţinut adunare şi au muştrat-o zdravăn pentru purtarea ei. Aproape toţi care au luat cuvîntul i-au atras atenţia că nu sînt de loc dispuşi, ca din pricina unuia, să piardă pasul în întrecerea cu celelalte echipe. S-a întîmplat, de asemenea, ca un alt membru al echipei şi anume Longhin Pirău, să nu recolteze atent toţi cartofii de pe rîndul său. Cu aceeaşi asprime a fost criticat şi el. Comunistul Andrei Itu a scris un articol la gazeta de perete, în care a arătat cîte tone de cartofi s-ar pierde pe întreaga gospodărie dacă fiecare om ar lăsa cîte un singur cartof nescos din cuib.

— A fost rodnic anul, dar numai rodnicia singură nu ne-ar fi putut umple hambarele — spune preşedintele gospodăriei — de nu aveam oamenii pe care-i avem.

Auzind acestea, un neavizat ar da fuga la panoul de onoare al gospodăriei, să vadă acolo cine anume e mai deosebit. Pentru acest lucru ar putea tot atît de uşor să se oprească la primul grup de oameni care muncesc la cîmp, la grajd sau la crescătoria de păsări. Ar întîlni peste tot aceeaşi însufleţire şi aceeaşi trageră de inimă. Ar întîlni oamenii de care vorbeşte cu atîta mîndrie preşedintele gospodăriei.

N. CREANGĂ

Profiluri

Brigadierul

Pe Ion Pirvu l-am cunoscut în vară, la locul unde se construia o adăpătoare pentru vite. M-am apropiat de el cu intenţia de a-l adresa cîteva întrebări. Înţelegîndu-mi parcă gîndul, Ion Pirvu a fost primul care a început discuţia.

— Vedeţi, mai demult, pe vremea moşilor noştri, apa se lăsa să se prăpădească fără folos. Noi i-am găsit trebuinţă: construim o adăpătoare modernă. Încă una. Am organizat aici tabăra de vară pentru 470 capete tineret bovin.

Am adus apoi vorba despre gospodărie, despre oameni şi despre preocupările lor multiple. Ion Pirvu este un om de vreo 35 de ani, voinic, spătos, cu faţa arsă de soare şi vînturi. Pînă a se înscrie în gospodăria colectivă era mai mult lipsit. Dovedindu-se harnic, cu dragoste faţă de muncă, gospodăria colectivă l-a trimis la o şcoală de perfecţionare. Aşa se face că în 1962 el a urmat cursul de creşterea animalelor de la Hălchiu-Braşov. Zilele petrecute aici au fost pline de învăţămînt. A învăţat cum să pregătească furajele, cum se calculează o raţie furajeră. De mare folos i-a fost practica. Pentru că aici, la Hălchiu, a învăţat şi din experienţa colectiviştilor de la gospodăriile colective din Hărman, Bod, Cislădie, Turnişor. Dintr-un om neştiutor, dar care avea calităţi deosebite descoperite de conducerea gospodăriei, Ion Pirvu a devenit un om pe care se poate pune multă bază.

Despre el vorbesc toţi colectiviştilor, dar mai ales faptele.

La sectorul zootehnic, ca şi la celelalte sectoare, nu-i bine să laşi nimic de azi pe mîine. Totul trebuie făcut din vreme — amenajarea taberelor de vară, grăpărea pentru siloz, reparatul grajdurilor. Acesta este, de altfel, principiul călăuzitor al brigadierului. Acolo unde lucrează brigada lui păşunatul se face raţional, pe tarlale. De eficienţa acestui sistem este convins acum nu numai el ci şi cei din brigada pe care o conduce.

În 1963, tînărul Constantin Blaga a fost trecut la brigada zootehnică. La început i-a fost greu, nu-i plăcea, pentru că nici nu se pricepea. Ion Pirvu s-a apropiat prieteneşte de el, l-a ajutat, i-a vorbit despre avantajele muncii şi de fiecare dată nu uita să-i spună: „dacă munceşti bine, are rezultate şi gospodăria, dar şi tu!” Astăzi Blaga are un lot de 13 vaci şi se numără printre fruntaşii din gospodărie. Ceva din eelanul şi priceperea cu care munceşte tînărul, este sădit în sufletul lui şi de brigadierul Ion Pirvu.

Cînd la sfîrşitul anului, sectorul zootehnic al gospodăriei colective din Roşia, raionul Sibiu, va număra 8 000 ovine, 1 770 taurine, peste 500 porci, în miezul acestor cifre va fi şi un crîmpet din munca plină de abnegaţie a brigăzii condusă de Ion Pirvu.

Prof. VICTOR VOICU
Sibiu

INTELARE

Prins-au apelor hidrocentrale — brăţări!
Unde-a fost deşert, cresc portocali sub zări;
iar nave cosmice străbat pin' acolo
unde cînta-n legendă... Apollo

Tot ce şi-au vrut muncitorii, ţăranii,
lată-le mîrgăritare sub soare prin anii
de muncă 'naltă. Temeinic gîndite,
rămîn veşniciei aşemini clipite.

Din inima lui Lenin sînt clipele mari,
purtate spre mîine de falnici stegari
prin noile oraşe, prin mîndrele sate.

Şi inima bate, răzbate, străbate...

GEORGE DEMETRU PAN

PÎRIUL DE AUR

Moş Vasile Miţoi din comuna Ghizdaru-Giurgiu are 70 de ani. Dacă a existat în trecut

o meserie pe care s-o cunoască şi s-o stăpînească bine, apoi aceasta a fost grădînăritul. De altfel, la Ghizdaru, aproape toată lumea făcea grădînărit. Oamenii, cum s-ar spune, se năşteau grădinarî.

Muncindu-şi petecuşele de pămînt înghesuite de-a lungul unui pîriiaş, vechii grădinarî ajunseseră, între altele, la două concluzii care li se păreau de neclintit, întocmai ca nişte axiome. Prima concluzie era că în partea locului nu se pot cultiva cartofi cu nici un chip: „Pămîntul nostru nu e pentru cartofi” ziceau localnicii. A doua concluzie era că apele pîriiaşului nu vor putea fi abătute niciodată spre terenul numit „sub sat” şi silite să-l irige. De altfel, el aveau dreptate în condiţiile de atunci. Nu cunoşteau nici iarovizarea şi nu puteau procura nici soiuri potrivite. Cît despre pîriiaş, nu numai că

avea un debit prea mic de apă, dar, pentru a-l fi abătut, oamenii ar fi avut de efectuat lucrări peste puterile lor.

Astăzi, pe locul numit „sub sat”, se recoltează nişte cartofi rozalii şi mari, din soiurile Bintje şi Urgenta, care au dat producţii de două şi chiar de trei ori mai mari decît cele planificate, iar apele pîriiaşului susură şi în această parte, strunite printr-un îndrăzneţ sistem de canale cu felurite deschideri, vane şi ecluze în miniatură.

Moş Vasile Miţoi s-a obișnuit de mult cu noua înfăţişare a terenului şi cu producţiile obţinute în gospodăria colectivă. Povestea cu cartofii continuă totuşi să-l uimească. Pe locul unde cu 20 de ani în urmă ar fi pariat unu contra o mie că nu se pot face cartofi, astăzi vine să ia în mînă tuberculii grei şi sănătoşi, ca şi cum ar vrea să se incredinţeze încă o dată că nu visează.

Pîriiaşul este şi el mult mai voinic decît odinioară. Colectiviştilor au cercetat pe sub dealuri şi i-au des-

fundat noi izvoare. Alături de acestea au dezgropat masele şi oase de mamut, care vorbesc despre virstele geologice ale pîriului şi care se află expuse astăzi la Muzeul de istorie şi ştiinţe naturale din Giurgiu. Avînd un debit crescut de apă, pîriul irigă grădina legumicolă de 50 ha, trece pe la crescătoria de porci şi pe la ferma de păsări (900 de capete la suta de hectare) dînd naştere unui lac foarte „căutat” de cele peste 8 000 de raţe, cite are colectiva.

Pentru anul 1965, pîriiaşului — tot mai întremat prin desfundarea de noi izvoare — îi vor reveni încă două sarcini: să irige o parte de lucernieră şi să aprovizioneze cu apă baia comunală proiectată (ţevăria s-a şi cumpărat).

Îmbăindu-se pentru prima dată la cadă, moş Vasile Miţoi, după ce-şi va fi făcut plîmbarea pe la grădina colectivă, o să poată exclama pe bună dreptate:

— Asta-i adevărat pîriu de aur!

NICOLAE CULCEA

ÎNFRUNTAREA

Fragment din romanul în pregătire „MOARA SĂRACĂ”

Victor Podeanu opri șaretă, se ridică în picioare și scrută zărilor. În partea de miază-noapte a magistralei — o șosea largă, ce despărțea în două terenul gospodăriei colective — se întindeau pînă departe, la orizont, lanurile de grâu dat în spic. Unui călător neavizat, străin de partea locului i s-ar fi părut că de la un capăt la altul era un singur covor verde. Un pictor ar fi distins un amalgam minunat de culori demne de penelul celui mai mare artist; iar un poet ar fi rămas extaziat în fața atîtor frumuseți coborîte parcă din soare și din legendă.

Aidoma unui țaran, inginerul Victor Podeanu făcea o ascie între frumos și util. Pentru el, frumosul pomului înflorit era strîns legat de viitorul bogat în fructe. Fiecare culoare a cîmpului avea o semnificație aparte care se schimba zilnic, pe măsura maturizării recoltei. După ce constată că nu mai era mult pînă la recoltarea grîului timpuriu, românesc, 457, îndemnă calul care porni în galop.

La capătul lanului de porumb hibrid îi ieși în cale Radu Marin. Ducea subsuoară un snop de tulpini de porumb.

— Eu zic că ar fi bine să-l rărim, zise el în loc de bună ziua.

— De ce să-l rărim ?

— Pentru că e prea des...

— E destul de rar. N-avem nici patruzeci de mii de fire la hectar.

Un suris ironic trecu peste fața fostului brigadier. „Prea face pe deșteptul tînărul ăsta ! A învățat la școală și se crede grozav !” zise cu răutate. Puse snopul jos, se așeză pe el, și-și aprinse o țigară.

— Ai luat măsuri să iasă toți oamenii echipei la polenizarea suplimentară a florii soarelui ? întrebă Victor.

— V-am spus și ieri, se încruntă Radu. Nu e bine să încercăm gospodăria cu multe zile-muncă.

Victor văzu negru înaintea ochilor. Radu Marin nesocotea orice indicație dată de el. Îi vorbi aspru și între ei se iscă îndată gîlceavă. Colectivistul țipă furios :

— Te rog să nu mă iei așa !

— Nu te iau !... Gîndește-te că e cazul să-ți dai seama. Uite ce frumos e porumbul pe care n-ai vrut să-l însămînțezi.

În privirea lui Radu Marin tremurară scînteii :

— Nu te lăuda dumneata, că nu se știe cum o să iasă !

Se ridică și plecă mormăind. Victor îl urmări cu privirea. Supărat pe Radu Marin și pe el însuși, îndemnă calul și porni spre grădina de legume. Oamenii lucrau de zor. După ce le dădu cîteva indicații cum să muncească, Victor cercetă starea pătlăgelelor vinete din seria a doua, cărora cu două zile în urmă le administrase o cantitate de îngrășăminte chimice. Numără apoi lăzile de roșii timpurii încărcate în autocamionul ce urma să plece la București. Erau peste o mie de kilograme. În nota de livrare figurau însă doar șase sute. Nu mai încăpea îndoială că între șeful brigăzii și șofer era o înțelegere necinstită. Dacă ar fi făcut această constatare înainte de a se fi certat cu Radu Marin, Victor ar fi trecut imediat la anchetă. De teamă să nu se isce o nouă gîlceavă, hotărî să-i comunice situația președintelui și să-l roage să ia măsuri.

Seara, după ședința cu brigadierii, Victor rămase între patru ochi cu Ioniță Alexe.

— Vreau să vă comunic o constatare gravă, tovarășe președinte. Mi se pare că la brigada de legume se fură !

— Cine ți-a spus ?

Inginerul îi povesti despre cele constatate la grădină.

— N-au fost numai patru sute de kilograme de roșii, răspunde președintele, liniștit cum îi era obiceiul. Au fost și cinci sute de ardei grași, o sută cincizeci de verze...

— I-ați prins ?

— Pe cine ?

— Pe hoți.

— Nu e vorba de nici un hoț. Eu am dat dispoziție să le ducă la magazinul gospodăriei.

— Bine, dar conform graficului încheiat cu fruct-exportul, săptămîna asta trebuie să livrăm șapte mii de kilograme.

— Vom preda, spre sfîrșitul săptămîinii, cite două mii zilnic și vom recompensa.

Cu aceasta, Ioniță Alexe crezu că a încheiat convorbirea, dar Victor zise că măsura luată de el nu e justă. Produsele trebuie predate conform contractului. Ioniță își miși ochii într-un zîmbet.

— Dumneata uiți un lucru, tovarășe inginer : ai fost trimis aici să ne ajuți să obținem o producție mai mare și mai bună. Relațiile cu beneficiarii și furnizorii cad în sarcina mea.

Tonul blînd al președintelui, pe care erau rostite, de altminteri, cele mai aspre cuvinte, îl supără pe Victor Podeanu. I-o întoarse tăios :

— Am fost trimis să lucrez într-o unitate agricolă socialistă...

Alexe îi aruncă o privire mîndră și autoritară.

— Să știi că nu aș îngădui nici tovarășului prim-secretar al comitetului raional de partid, să-mi vorbească pe tonul ăsta.

Victor Podeanu își domoli glasul.

— Eu vreau binele gospodăriei și-al oamenilor.

— Țasta e binele lor : să aibă un venit mai bun.

— Să aibă, dar nu înșelînd statul.

Ioniță rise cu hohote. Se potoli cu greu și zise prietenos :

— Bată-te norocul să te bată ! Auzi... înșelăm statul !

Ce fel de relații crezi dumneata că există între gospodărie și stat ?

Victor Podeanu crezu că Ioniță Alexe l-a luat în batjocură și se burzului. Își puse pe cap pălăria și vru să plece. Președintele îl opri.

— Între gospodăria colectivă și stat nu există o legătură filantropică, ci una economică. Noi îi dăm produsele și el ni le plătește bine. Încheiem contracte, primim avansuri.

— Adevărat, dar trebuie să ținem seama și de obraz. Să livrăm marfă bună.

— De obraz, de obraz, repetă Ioniță. Parcă acum doi ani, cînd Aprozaru n-a vrut să ridice două sute de tone de pepeni și patruzeci de ceapă a ținut seama de obraz ? Știi cît am fi pierdut, dacă n-am fi vindut la piață ceapa și pepenii refuzați de Aprozaru ? Acum, în luna iunie, ar recepționa și-o sută de mii de kilograme de roșii pe zi. Dar ia să vezi cînd om ajunge în august ! O să ne spună că n-au camioane suficiente.

Victor Podeanu încercă să arate că au fost și cauze obiective, o vină mare are și gospodăria.

— Noi am știut să înlăturăm aceste cauze obiective, îl intrerupse Alexe. Astă vară am avut și mașini, și beneficiari. Am mișcat nițel din urechi și...



Desen de PIU MANU

Observă că la aceste vorbe Victor a tresărit, pe un ton sfătios :

— Nu mă laud cu astfel de metode, dar a tuația în momentul de față. Nu putem s-o rușinăm dată cu trecutul. Mai sîntem legați de unele obiceiuri vechi... Adevărat. Între gospodăria noastră și relațiile comerciale sînt relații socialiste. Dar uneori le confundăm cu relațiile personale. Anul trecut, de-o pildă, aveam de material de construcții. Am făcut adresă de tone de ciment, atîtea de cherestea, țiglă, cu funcționarul de la baza regională ne-a spus : vedeți... Ați fost planificați în trimestrul patru dumneavoastră în noiembrie !”

Ce era de făcut ? Directorul bazei ne este tînță veche. Vine din cînd în cînd, cu undița, la noi. Nu i-am spus nici o vorbă. I-am întîrziat a scris pe ea urgent și gata. Să-l fi văzut, pe funcționar ce repede a executat hotărîrea directorului !

Deși era de curînd în Moara Săracă, Victor știa cîteva din moravurile amintite de președintele noștea și pe unul din cei care le practicau : Măruț Zlate, reprezentantul Uniunii raionale. De cîte ori nea la Moara Săracă, acesta pleca încărcat cu de bunătăți : ouă, păsări, carne, vin, legume și plăcite doar așa, ca să nu se spună că le-a primit. În schimb, închisese ochii la recepționarii căpsune, socotindu-le de calitatea întii, și stabia bun pentru niște roșii mănate. Numai de la aceluiașune, gospodăria obținuse vreo zece mii de lei de de preț.

— Timpul moravurilor vechi a trecut, zise el. Să luăm atitudine contra celor ce ne silesc să ținem.

— În teorie. Dar în practică, vezi... oamenii foarte ciudați. Mai sînt unele rămășițe, de care nevoim să ținem seama. Dacă astăvară am fi odată dura cu șoferii Aprozaru și n-am fi pus uleiul în tor, s-ar fi topit lagărele ! Trebuie să fim nițel răscolibili...

— Maleabili ! făcu la rîndul său Victor. Astăvară modat proverbul cu cămașa care e mai apăsătoare haina.

Timp de cîteva minute, îi înfățișă președintele rerea sa despre merceologul Manolache. Îi spusese că n-a făcut bine că a luat bani mai mulți pe roșii nate. Ioniță Alexe făcu un semn a lehamite. Înțelegese că nu e de acord cu părerea lui. Își spusese în ziua aceea nu mai avea nici un rost să prelungească discuția. Socotea, însă, că înfruntarea dintre ei abia începută. Știa că de acord cu el erau Dumitru Răzvan, Petre Gîrneacă, mai ales Iancu Videanu alții. Se gîndi că dacă nu va putea să-l convină Ioniță Alexe, va trebui să ridice problema în adunarea generală.

A doua zi, ducîndu-se la gospodărie, îl întîlni la pe Dumitru Răzvan. Acesta salută și vorbi cu el cu molcomă :

— Tocmai la dumneavoastră mă gîndeam. Să-mi dați o mîină de ajutor. Tovarășul președinte a făcut scandal, pentru că am dat Garofiței kilograme de concentrate mai mult. Vă rog să mă ajutați cu o vorbă cu el și să...

Îi spusese cum Ioniță l-a amenințat că dacă îi va încălca o dată ordinele, îl scoate de la ferma de vaci și trimite la cea de iepuri. Și el ar vrea să dea și rîndul său parte rația suplimentară convenită vacii care-a produsă cu doi litri de lapte pe zi.

— Dacă tovarășul președinte se teme că gospodăria să sărăcească, dau concentratele de la mine.

— Bine, voi vorbi și eu cu el ! făgădui Victor.

— Așadar, ai început să-mi încălci atribuțiile, Ioniță cînd îl văzu intrînd în biroul său. Dai din dîmă peste capul meu. Asta e foarte grav și să știi că în vreme cît sînt președinte, nu permit nimănui să mă încălce kilograme de concentrate pentru doi litri de lapte costă prea mult. La anul, dacă oamenii nu mă alege, veți putea să faceți ce vreți. Pînă atunci nu îngădui nici o risipă...

Era atîta hotărîre în tonul blînd al președintelui încît Victor se tulbură și nu mai putu să zică o vorbă. Abia după o pauză izbuti să rostească :

— E vorba de o experiență. Am vrut să vedem dacă merită să mărim rațiile unora dintre vaci. Și tu știi că...

— Nu, zise scurt Ioniță.

— Dacă dumneavoastră nu sînteți de acord, odată problema în discuția consiliului de conducere, în toamnă Victor Podeanu. Și, dacă va fi cazul, o să mă confruntăm și în adunarea generală.

REVĂRSARE

Se revărsă zorii,
ca simțirea dintr-o uriașă inimă deschisă,
pe drumul ostenit de somn al pământului,
sîngele lor pune în mișcare umbrele străvezii.

Munca își potrivește sub soare
armele ei, uneltele,
iar umbrele pătrund în corpuri
pentru a se desăvîrși.

Ca fiecare umbră să vină,
întoarse spre noi,
ca lumină.

VREI TU ?

Vrei tu, cea pentru care tresar întîia oară,
Să-mi fii ca o grădină, să-mi cînti ca o vioară ?
Vrei tu să-mi fii norocul pe pămle și pe brațe,
De mine, fericirea, ciulinii să-și agațe ?
Să-mi fii de vară noapte, și fapt de zi, și-amiază,
Din ochii tăi iubirea să izvorască-n rază ?

Vrei tu să-mi fii poiana prin care saltă cerbii,
In freamătul pădurii și legănarea ierbii ;
Izvorul care sună din undele mărunte,
Spre marea înspumată, din stîncă spartă-n munte ?

Vrei tu să-mi fii porunca, și țelul, și speranța
Oprind fugara clipă, diminuînd distanța ;
Să-mi fii și să-ți fii umbra — și totul la un loc,
Minați de vîntu-același pe-al valurilor joc ?
Dă-mi mîinile-amîndouă, și-apropie de mine
Jăratecul din simțuri, cu-albastre flăcări line.
Eu, dăruiet cu totul, oriunde, numai ție,
Nedespărțiți, în timpuri și spații, pe vecie !

VASILE ZAMFIR



Foraj

POSTA REDACTIEI ■ POSTA REDACTIEI ■ POSTA REDACTIEI

G. Drăgănescu (Buftea-București). Printre numeroasele încercări pe care ni le-ați trimis în ultima vreme, am aflat unele care, deși nu lipsite de anumite cusururi, îndreptățesc oarecare speranțe în posibilitățile dv. pe acest tărîm. Aș cita, în primul rînd **Apartenență**: „Mă risipesc în oameni și-n culori / și mă dizolv în cîntece și-n plîne / (...) / Cobor în brazde cu mănoase ploii“ etc... Din nefericire, întîlnim și în această compoziție unele versuri in-expressive („și mă-nalț pe schela noului zid“). Ultimele două stihuri introducînd în mod artificios o idee politică, de altfel justă, atribuie poeziei un caracter didacticist. Remarcabilă pentru nivelul pe care l-ați atins este și poezia **Copilărie**, citabilă aproape în întregime: „Copilăria mea / s-a deșirat ca un ghem / și s-a risipit în moalele ierbii, / De-aicea, eu / m-am ridicat ca un smeu, / (...) / Copilăria-i jos, / la capătul sfîrșit, / deșirată ca un ghem / și risipită-n moalele ierbii. / Sînt smeu ce urcă și spintecă norii“. Nu lipsită de calitate și și poezia **Zidarii**, din care citez ultima strofă: „Marea poezie a vieții, înaltă, / Ei știu s-o transcrie / După inima mea ce tresaltă / În palmele lor, în mistrie“.

Vă recomandăm o mai sporită exigență față de dv. înșivă; mai mult respect pentru calitatea de poet pe care vă străduiți s-o dobîndiți.

Tiberiu Hentea (Mediaș). Încercă-

DESPRE POEZIE

rile dv. sînt foarte departe de ceea ce indeobște se înțelege prin poezie. Improprietățile abundă: scrieți „vuiet de mistrii“, deși mistria e o unealtă care nu poate sugera zgomotul; vorbiți despre „zîmbetul aprins pe gură“, despre „această zidire măreață / în care cu toții pulsați“ etc. etc. ..., ca să ne comunicați banalități de felul acesta: „Măreț e tot ce se înalță“. Într-o singură încercare folosiți de patru ori cuvîntul „ridică-te“ și de fiecare dată îl ortografiați greșit: „ridicăte“. În scrisoarea care însoțește compunerile dv. vă exprimați astfel dorința de a vă vedea publicat: „...sînt convins că ve-ți (!) încuraja...“ Noi sîntem convinși că dv. vă veți însuși în scurtă vreme ortografia romînă, fiindcă dacă puțini sînt cei sortii să scrie versuri, ortografia e un bun al tuturor.

Ion Nădejde (Jurilovca-Dobrogea). În pofida naivităților din încercările poetice trimise nouă, care sînt ale vîrstei dimitale, și în pofida stîngăciilor în construirea imaginilor, în alternarea ritmurilor, avem impresia că puteți ajunge pe meleagurile poeziei. **Viitorul meu și Dragostea pentru citit** nu sînt lipsite de un anume fior poetic. Înarmați-vă însă în această grea călătorie cu o busolă bună. Luați-vă tovarăși de nădejde. Citiți, cu alte cuvinte, multă, multă poezie adevărată. Și nu ca un lector oarecare, ci ca un profesionist, ca un ucenic care trebuie

să învețe de la maestrul său. Iți urăm spor la muncă !

Vanghele Popescu (Udata-Ploiești). Aveți — cum reiese dintr-o compoziție pe care ne-ați trimis-o — o opinie cam eronată despre poet, despre rosturile lui și despre procesul de creație. Nu-l vedeți pe poet în mijlocul cetății, printre oameni, preocupat intens de problemele lor, ci chinîndu-se într-un soi de turn de fildes, comunicînd, numai cînd se află la ananghie, cu privighetorile care-i „umplu auzul de vesel tumult“, cu florile etc... De aceea, probabil, în altă încercare a dv. nu faceți decît să enumerați păsările de tot soiul care se găsesc în curtea unui gospodar de la țară. De aici însă și pînă la poezie e o cale mult prea lungă pe care ne indoim că o veți putea bate vreodată. Dacă aveți curajul să vă angajați însă pe acest drum, nu vă putem da decît un singur sfat: Începeți prin a citi poezie pentru a vă familiariza în primul rînd cu noțiunea de poezie.

Nicolae Rogobete (Tr. Severin). Inegale, încercările poetice pe care ni le-ați trimis. **Plutașii Bistriței**, bunăoară, e citabilă: „Dintre stînci, voioși, învingătorii / Ies rîzînd cu obrazii aprinși ca zorii. / Și-n orașul nou ce pare-i strigă / Duc cu plute miros de ferigă“. Celelalte însă — anecdotice, retorice — dovedesc că sinteți mult prea îngădui-

tor cu dv. înșivă. Îngăduința aceasta nu e deloc recomandabilă.

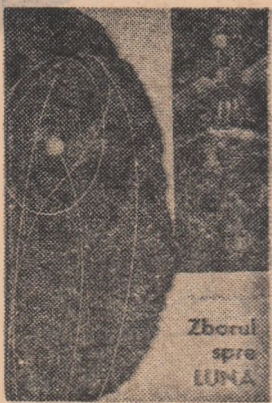
C. Popescu (Gratia-București). **Ploaia**, scrisă în manieră coșbuciană, pare chiar o parodie după cunoscutul poet. Dovedește o anume îndemînare. **Satul-meu** e însă discursivă. **Salcie plîngătoare**, care suferă de același păcat, e construită pe o idee poetică greșită: nu-i poți cere salciei să-și înalțe crengele spre soare.

Florentin Cașan (Alexandria). Versurile dv. denotă o anumită cursivitate. Imaginile pe care le construiți sînt însă adesea încărcate, uneori lipsite chiar de logică poetică. Astfel în încercarea intitulată **Expoziție**, drumurile și treptele devin fructe. În altă poezie, **Ultima cursă**, comparați eșarfa de la gîtul mecanicului de locomotivă cu o antenă. deși între aceste două noțiuni nu se poate stabili nici un raport. Nu lipsesc în încercările dv. nici improprietățile. Scrieți, de pildă, în aceeași poezie „Purtîndu-și șerpuirea printre cetini“, deși cuvîntul șerpuire indică o acțiune, nu un lucru. Citiți multă poezie, ca să învățați, printre altele, cum se ajunge la ceea ce am numi marea simplitate.

Gh. Pruteanu (Suceava), **Ion Burcă** (Brașov), **C-tin Brîndușoiu** (Reșița). Deocamdată, nu !

EUGEN LUCA

CE SĂ CITIM

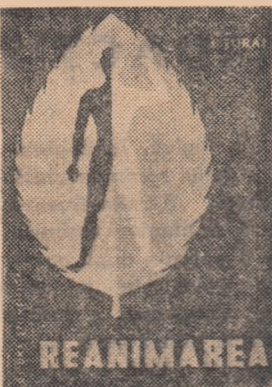
ZBORUL
SPRE LUNĂ

Cu ajutorul științei, omul a devenit și devine tot mai mult stăpînul forțelor naturii. După ce a cucerit în cea mai mare parte, uscatul, mările și oceanele, în ultimii ani el a făcut și primele zboruri în Cosmos.

Navele cosmice cu oameni la bord lansate în Uniunea Sovietică și în S.U.A. au zburat la o depărtare de circa 410 km de Pămînt. De curînd în U.R.S.S. a fost efectuat cu succes zborul primului echipaj cosmic. Nu este departe ziua cînd navele cosmice se vor îndrepta, fără doar și poate, spre alte planete și în primul rînd spre satelitul natural al Pămîntului — Luna.

Broșura de față (autor D. Andreescu) ne vorbește despre condițiile și aparatele de care are nevoie omul pentru a putea zbura în Lună. Fotografii și desene sugestive vin să lămurească mai amănunțit problemele care se ridică în fața omului în vederea a-lunizării.

REANIMAREA



A ajuns oare știința medicală pînă acolo încît să poată învia morții? Broșura de față răspunde pe larg la această întrebare. Ea lămurește cum trebuie înțeleasă noțiunea de reanimare medicală, noțiune care nu are nimic comun cu poveștile naive, mistico-fantastice despre învierea din morți, care abundă în biblie.

Știința medicală cunoaște însă astăzi destule cazuri în stadiu de moarte aparentă (moarte clinică) au fost readuși la viață. Este cunoscut, bunăoară, cazul Lev Landau, omul care a murit de patru ori și tot de atîtea ori a fost readus la viață, grație noilor cuceriri ale științei medicale.

Parcurgînd broșura „Reanimarea” de I. Turai, citi-

te și instructive despre metodele moderne de reanimare, aplicate cu succes în diferite clinici.

SUFLETUL
NU MAI ESTE
O TAINĂ

Din timpuri străvechi, omul s-a întrebat mereu: ce este sufletul? Au trebuit să treacă însă multe veacuri pînă cînd s-a putut da un răspuns științific la această întrebare. Materialismul dialectic a dat un răspuns consecvent științific, generalizînd cuceririle științelor naturii, experiența științifică înaintată. Meritul de a fi pe la punct, în această lumină, o metodă experimen-



tală adecvată de cercetare a proceselor psihice (sufletești) revine învățătorului L. P. Pavlov — unul dintre cei mai mari savanți ai omenirii.

Broșura „Sufletul nu mai este o taină”, de H. Floru expune accesibil cercurilor largi de cititori, epocala descoperire a lui Pavlov în domeniul mecanismelor subtile și complexe ale activității nervoase a creierului, aflate la baza principalelor fenomene psihice.

PE URMELE
LUI MARCO
POLO

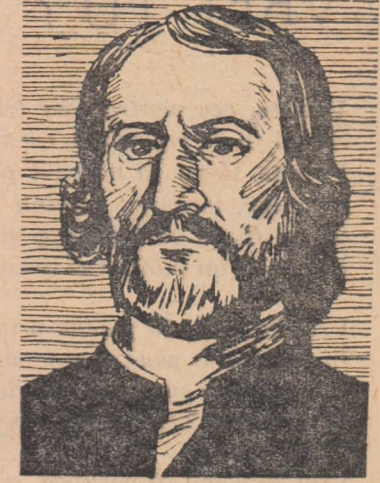
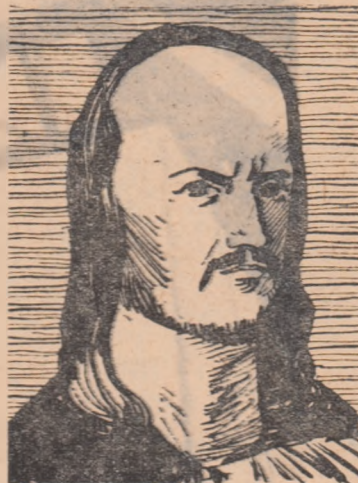
Una din cele mai mari călătorii făcute în evul mediu este, fără îndoială, cea a italianului Marco Polo, de acum aproape 900 de ani, la curtea împăratului mongol, marele han Hăbilai.

În paginile broșurii cu titlul de mai sus, autorul C. Giurcăneanu, C. Mocanu, cititorul îl însoțește cu gîndul pe întreprinzătorul călător de-a lungul drumului său prin Asia, drum care trecea prin locuri puțin umblate pe atunci. Deosebit de atractive sînt pasajele în care ni se înfățișează obiceiurile populare întîlnite în drumul său de Marco Polo și în special obiceiurile mongolilor.

Răscoala iobagilor de sub conducerea
lui Horea, Cloșca și Crișan

S-au împlinit în această toamnă 180 de ani de la izbucnirea răscoalei iobagilor din Transilvania condusă de Horea, Cloșca și Crișan, unul dintre cele mai însemnate evenimente din istoria luptei pentru eliberare socială și națională a poporului român. Înscrind-se în istoria Romîniei ca un moment de vîrf al luptei maselor țărănești împotriva nemiloasei exploatare feudale, răscoala din 1784 a contribuit la zdruncinarea orînduirii feudale, a deschis drum mai larg instaurării unor noi relații sociale și totodată a fost o importantă verigă în procesul de formare a conștiinței naționale a poporului român.

De-a lungul veacurilor de asuprire feudală, istoria Transilvaniei a fost brăzdată de flăcările luptei maselor țărănești. Puternica răscoală de la Bobilna din 1437 și războiul țărănesc condus de Gh. Doja în 1514 au fost înainte de 1784 momentele cele mai de seamă ale acestei lupte și lor li s-a alăturat un lung șir de răscoale



mai mici prin care țărănimea transilvană a înfruntat stăpînirea feudală.

La sfîrșitul veacului al XVIII-lea, Transilvania a intrat în stăpînirea Imperiului habsburgic, în temeiul prevederilor păcii de la Karlowitz din 1699. După instaurarea regimului austriac, exploatarea maselor s-a accentuat. Țăranii iobagi și-au văzut micșorate pămînturile lăsate în folosință, li s-a mărginit dreptul la pădure și la pășune și, mai mult, stăpînii le-au pretins o sporire a obligațiilor în muncă, înrobindu-i cu totul. Exploatarea necrutătoare a stăpînitorilor de moșii li s-a adăugat apăsarea dărilor pretinse iobagilor de către statul austriac.

Printr-un șir de răscoale, țărănimea iobagă a Transilvaniei s-a împotrivit exploatarea ei, ca și încercărilor de desnaționalizare — între care impunerea confesiunii catolice — ale autorităților habsburgice. Această luptă a maselor țărănești a fost incununată de puternica răscoală din 1784, al cărei focar a fost regiunea munților Apuseni, dar care a cuprins numeroase alte regiuni ale Transilvaniei.

Prevestitor al marelui răscoală din 1784, a fost așa-numitul incident de la Cîmpeni, din 1782. Indemnați de Nicola Ursu din Albac, zis Horea, viitorul conducător al răscoalei, țăranii au vîrsat buțile unor arendași, cărora autoritățile — neținînd seama de vechile drepturi ale țăranilor — le dăduseră dreptul de a vinde băuturile. A urmat o ciocnire armată care a dezvăluit puterea de luptă a iobagilor și priceperea de conducător a lui Horea. În anii următori, acesta a condus mai multe delegații de țărani, care au încercat să obțină sprijinul împăratului de la Viena împotriva stăpînitorilor de moșii, încercare care n-a reușit datorită comunității de interese dintre împărat și feudali.

Anularea, în 1784, a înscrierii în regimentele grănicerești a iobagilor transilvăneni, măsură luată în urma uneltirilor nobilimii pe lingă autorități, a stîrnit ura firească a țărănimii care nădăjduise ca prin înrolare să scape din lanțurile iobăgiei. Mii de țărani au plecat din munții Apuseni spre Alba Iulia. După o înfrînire în satul Mesteacăn, țăranii au atacat pe reprezentanții autorităților care au încercat, în satul Curechiu, să le oprească înaintarea și să-l aresteze pe Crișan, unul dintre conducătorii lor. Flăcările răscoalei s-au întins din Zarand în comitatele Hunedoara și Alba, în Banat, în comitatul Aradului și apoi în cel al Clujului. El tindeau să izbucnească în întreaga Transilvanie și chiar în Ungaria. Iobagilor li s-au alăturat țărani liberi, meșteșugari, ostași în concediu. Împotriva stăpînitorilor de moșii luptau, alături de iobagii romîni, numeroși maghiari. Cînd răsculații au ajuns sub zidurile Devei, ei au trimis nobilimii un ultima-

tum în care se oglindeau cerințele maselor. Iobagii cereau desființarea stării nobilimii, plata de către stăpînitorii de moșii a dărilor alături de țărani și împărțirea pămînturilor între iobagi; nobililor li se oferea să se întrețină slujind ca funcționari. Cu alte cuvinte, răsculații cereau însăși înlăturarea orînduirii feudale, desființarea nobilimii ca clasă exploatarea.

Conduse de Horea, de Cloșca și de Crișan, masele țărănești luptau pretutindeni cu succes împotriva cetelor nobililor, cînd s-a produs intervenția armatei imperiale. După o rezistență eroică, conducătorii răscoalei au hotărît să înceteze lupta pentru cîteva luni și să aștepte trecerea iernii. Dizolvînd tabăra răsculaților, cei trei conducători ai țărănimii transilvane s-au retras lingă Huedin, în codrul Scoarășului. În urma unei trădări, ei au fost însă prinși, duși la Alba Iulia și întemnițați. Crișan s-a spînzurat în închisoare cu nojițele de la opinci, în timp ce Horea și Cloșca au fost executați în ziua de 28 februarie 1785, prin zdrobirea cu roata. Țăranii din peste 400 de sate românești au fost aduși cu sila ca să asiste la sălbatica execuție. În tot cuprinsul Transilvaniei, autoritățile și nobilimea au trecut la măsuri de pedepsire și de urmărire a celor ce participaseră la răscoală. Durerea și revolta au cuprins din nou inimile iobagilor.

Răscoala din 1784 a fost înăbușită, dar ea a zguduit orînduirea feudală, devenind un simbol al luptei maselor din Transilvania pentru eliberarea lor socială și națională.

DAN BERINDEI
cercetător științific principal la
Institutul de Istorie al Academiei
R.P.R.

DICȚIONARUL DE ȘTIINȚA SOLULUI
ÎN CINCI LIMBI

Cu prilejul celui de al VIII-lea Congres Internațional de Știința Solului, care s-a ținut la București în septembrie a.c., au fost prezentate o serie de lucrări de specialitate din domeniul agrochimiei și pedologiei, realizate de către oamenii de știință din țara noastră. Printre acestea, un loc important l-a ocupat „Dicționarul de știința solului, în cinci limbi”, apărut în editura Acad. R.P.R., sub redacția acad. prof. Gr. Obreja, dr. I. Trifu, B. Slușanschi și A. Boicu.

Dicționarul este prima lucrare de acest fel tipărită la noi. Trebuie mențio-

nat că, față de lucrări similare apărute în străinătate, acest dicționar amplu, incluzînd peste 6 450 de noțiuni din domeniul pedologiei, agrochimiei și agrotehnicii, răspunde exigențelor celor mai înalte. Dicționarul mai cuprinde un apendice privind sistemul de clasificare modernă a solului (a 7-a aproximație) precum și un index de cuvinte complet pentru cele cinci limbi (engleză, franceză, germană, rusă, romînă).

Utilitatea lucrării apare nu numai pentru cei care se ocupă cu pedologia, agrochimia sau agricultura în general, ci și pentru cei

din domeniul hidrotehnicilor, hidroameliorațiilor, construcțiilor ș.a.

Lucrarea a stîrnit un viu interes în rîndul participanților la Congres și a fost unanim apreciată ca o realizare majoră a oamenilor de știință din țara noastră. Acest lucru a fost evidențiat printre altele și de faptul că prima ediție (1 500 exemplare, apărute în condiții grafice remarcabile) s-a și epuizat cu prilejul Congresului, fiind solicitat atît de oamenii de știință străini cît și de specialiștii noștri.

H. LEREA

ESCHIMOȘII —

UN POPOR STRĂVECHI



Colhozul „Tuloma” de dincolo de cercul polar.

Cunoscuți încă din antichitate sub numele de populații hiperboreene, eschimoșii locuiesc ținuturile cele mai reci de pe glob, unde anul cuprinde o iarnă de 9—11 luni și o primăvară de 1—3 luni. Ei s-au răspândit între 55°—78° latitudine nordică, având cea mai nordică așezare în satul Etah din Groenlanda, iar cea mai sudică în Hamilton Inlet din Labrador. Majoritatea populației eschimoșilor trăiește în Groenlanda. În U.R.S.S. locuiesc mai cu seamă în peninsula Ciukotsk și în nordul Siberiei, unde puterea sovietică le-a creat condiții deosebite de viață și muncă.

Cind auzi de asemenea oameni care înfruntă voinicește vitregia naturii, te întrebi, pe bună dreptate, cum arată? Sunt ei oare ca și pigmeii din Africa sau coageamite uriași?

Înălți nu sînt. Au înălțimea de la 1,58—1,66 m, dar lipsa în înălțime este compensată prin robustețe. Adaptarea la o climă aspră a creat un tip uman deosebit de rezistent, cu inteligență vie, iscoditoare. Dacă trei luni de iarnă sperie pe orice meridional, iarna veșnică nu-i sperie pe eschimoși. Și-au organizat astfel viața, indeletnicirile, încît frigul nu mai are putere asupra lor. Traiul pe care-l duc este o dovadă a puterii omului, a superiorității sale asupra stihțiilor naturii.



Tinere din Zaria (nordul Nigeriei) luînd parte activă la un cerc de lucru manual.

Ocupația lor principală este vînătoria și pescuitul. Și-au confecționat și unelte potrivite pentru aceste ocupații. Uneltele sînt realizate din piatră, os, fișii de piele, uneori din lemnul aruncat de valurile mării. La vînătoare folosesc arcuri cu săgeți, lănci, praștii, harpoane, curse și capcane, iar pentru prins pești, propulsoare. Au inventat palanul, un fel de scripete compus cu care pot trage animalele mari pe țarm. Dau dovadă de multă iscusință în vînarea focilor. Vînătorii așteaptă lingă copcile făcute în gheață pînă cînd animalele vin să respire și atunci le atacă cu harpoanele. Pinda durează uneori cîteva zile în șir și vînătorilor li se cere o răbdare de fier, iscusință, curaj, prezență de spirit.

Cînd se deplasează pe riuri sau brațe de mare libere de ghețuri, utilizează caiacul sau umiacul. În caiac apa nu poate pătrunde chiar dacă el se răstoarnă. Pe „uscăt” folosesc săniile trase de ciini sau reni dispuși cîte doi sau în evantai.

Importanța... ciucurilor

Imbrăcămintea eschimoșilor este și ea condiționată de specificul climatei. Pe pielea corpului unsă cu grăsime de balenă se îmbracă o cămașă și o haină de piele. Deasupra pantalonilor se îmbracă un cojoc îmblănit. Vara poartă căciuli, iar iarna glugi îmblănite care le apără fața de vînt. Pantalonii se strîng prin curelușe cu găuri care servesc ca cingătoare și se leagă ca și pungile de tutun ale țărănilor noștri. De cingătoarea împodobită cu nasturi colorați atîrnă cuțite lungi. La femei gluga este mai mare putînd deveni... hamac în care se poartă copilul. Hainele eschimoșilor din loc în loc au unele surplusuri sub formă de cute strîns cu șnururi terminate în ciucuri, ceea ce denotă spirit de prevedere, hainele putînd fi lărgite la nevoie. Exploratorul polar Amundsen, în călătoriile sale la cei doi poli, a adoptat imbrăcămintea eschimoșilor, dar a socotit ciucurii de prisos și i-a tăiat. Greșeala lui putea avea urmări grave căci din cauza frigului hainele de piele se contractaseră pe corp și la popas abia le-a putut scoate.

În picioare eschimoșii poartă cinci rînduri de ciorapi. Primul din piele îmblănită se pune pe piciorul gol cu blana înăuntru pentru a avea călcătura moale, iar ultimul la fel. Apoi se pun cizmele lungi pînă deasupra genunchilor, din piele de bou moscat și cu talpă din piele de focă.

Toate piesele de imbrăcămintă se cos cu ace din os, iar ca ață folosesc nervi de animale tinere. Broderii elegante, galoane și ornamente colorate

le împodobesc. Imbrăcămintea nu diferă la bărbați și femei decît prin pozoabe.

Pentru a evita bolile de ochi cauzate de albeața zăpezii, au făcut ochelari din bucăți reunite de os și lemn, prevăzute cu creștături în lungimea ochilor și legate la ceafă cu sfori.

Satele eschimoșe

Mici așezări compuse din 7—10 corturi sau colibe de zăpadă, astfel arată satele eschimos. Locuința de iarnă se numește iglu. Intrarea în iglu se face printr-o mică deschizătură pe care o astupă noaptea. La vîrf se lasă o crăpătură pentru ieșirea fumului și a aerului stricat. Bucăți de gheață translucidă sau pielea pîntecului de animale țin loc de ferestre. Căldura se obține de la opaiți din piatră, care servește și ca vatră. În unele

locuri, ca de exemplu în insula Baffin, situată în nordul Americii, se agață de tavan piei de focă care formează un înveliș interior de protecție. Astfel se apără acoperișul de topire. Vara (în special la ponii) trăiesc în corturi făcute din piei de animale.

Civilizația și cultura eschimoșă

Osul și piatra, pieile de focă gravate cu multă iscusință trădează și un gust artistic remarcabil. Gravurile, mult admirate de către călătorii prin aceste meleaguri, reprezintă scene din viața de toate zilele, scene de vînătoare etc.

Recent, în cadrul Festivalului Shakespeare din Ontario-Canada a fost expusă o colecție de gravuri, picturi și sculpturi executate de eschimoșii de la Cape Dorset, pe insula Baffin, expoziție ce s-a bucurat de mult succes.

Le place muzica și dansul. În casele unde se adună sfatul bătrînilor au loc serbări originale, adevărate concursuri de cîntece și dansuri, reprezentări de scenete vesele.

Eschimoșii americani nu au scriere proprie. Pe lingă limba lor au început să învețe franceza și engleza, folosite oficial în Alasca și Canada. Spre deosebire de ei, eschimoșii din Groenlanda au dezvoltat un sistem propriu de scriere. Literatura lor populară a fost tipărită în Danemarca.

În America contactul cu negustorii de blănuri a dus la o diferențiere socială. Au apărut proprietarii de bărci cu motor și unelte pescărești.

Cu totul altele sînt condițiile de viață ale eschimoșilor în U.R.S.S. În peninsula Ciukotsk s-au construit spitale, școli, biblioteci, palate de cultură și dispensare veterinare. Tineretul studiază la universitățile din Leningrad și Vladivostoc, iar din rîndurile vînătorilor s-au ridicat deputați în sovietele locale, președinți de colhozuri, pedagogi, ingineri și medici care contribuie la ridicarea culturii și științei naționale pe treptele cele mai înalte. Eschimoșii de aici au trecut la o viață nouă și împreună cu celelalte popoare din U.R.S.S. pășesc spre comunism.

Prof. Em. MUNȚIAN

Pe calea independenței

La Nairobi, capitala Kenyei, s-a deschis de curînd Expoziția agricolă anuală. După cum relatează ziarul, expoziția suscită un mare interes, lucru firesc, de altfel, dată fiind preponderența covîrșitoare a agriculturii în economia acestei țări (producătoare de cafea, sisal, produse animale etc.).

Expoziția din acest an oglindește în chip grăitor rezultatele agriculturii în condițiile independenței. După ani îndelungați de stăpînire colonială, care și-au lăsat amprenta asupra agriculturii țării, tabloul pe care-l oferă azi Kenya independentă este cu totul schimbat. Iată cîteva cifre concludente.

Guvernul țării a elaborat un plan de șapte ani pentru dezvoltarea agriculturii, în care scop s-au alocat 28

milioane de lire sterline. Investițiile bănești se vor defalca pe credite, după cum urmează: circa 12 milioane de lire sterline pentru organizarea de ferme și cooperative, 7,5 milioane pentru irigarea terenurilor secetoase, peste 2 milioane pentru dezvoltarea creșterii animalelor etc. Se prevede, de asemenea, să se extindă suprafețele destinate unor culturi agricole noi în această țară, ca, de pildă, ceaiul. Se acordă o mare atenție mecanizării producției agricole și folosirii îngrășămintelor minerale.

În Kenya a fost împroprietărit un mare număr de oameni. În perioada 1963—1964 au primit pămînt peste 10 000 de familii. În același timp au început să se organizeze primele cooperative agricole.

I. B.

BRIGADA „DREPT LA ȚINTĂ”

HRSOVUL DE LA BUCIUMENI

Fragmente din programul brigăzii artistice de agitație din comuna Buciumeni-Tecuci, premiată la finala celui de al VII-lea Concurs.

BUCIUMAȘ I :

Răsună buciumul din vreme
Demult apuse, legendare.
Pe-atuncea peste moldoveni,
Se-afla ca domn Ștefan cel Mare...

Și voievodul într-o zi,
Venind din plaiuri vasluiene
Pe buciumași îi investi
Stăpini pe câteva poiene

Stăpini pe-un petec de pământ
Pe care-n vâlmășagul vremii
S-au înălțat așa cum sint
Și-arată, astăzi, Buciumenii.



BUCIUMAȘ II :

Ci spun legendele : hrisov
Le-a dat la mină domnitorul,
Să-ntîmpine ca niște brazi
Cu semeție, viitorul

Cu-ncredere că în curînd
În glodul ce-o să-l taie plugul
O să rodească în avînt
Și bucuria, și belșugul...

BUCIUMAȘ I :

Răsună buciumul și azi
Și glasul lui, pe zări albastre,
Înscrie cald un alt hrisov :
Hrisovul viu al vremii noastre !

BRIGADA (cîntă) :

Lie, lie, ciocirle,
Du-i partidului solie
Spune-i că ne-a dat viață
Mîndră ca o dimineață.
Mii de inimi de-aș avea
Toate lui eu i le-aș da
Dar și cea pe care-o am
I-o trimit floare pe ram,
C-a dat aripi tinerești
Visurilor strămoșești...

VASILE : Bravo, moș Furnică, frumos ! Eu adică umblu după matala de mi-a ieșit sulfetul și matala, aici, cînti și dăntăluiești cu fetele.

FURNICA : Că doar n-oi fi vrînd să dăntăluiesc cu tine, urîtule. Ei, ce e ?

VASILE : Ne-a sosit plocon un profesor, un om de cea ce umblă cu sapa și scormone pămîntul.

FURNICA : Păi dacă a venit cu sapa, de ce nu l-ați dat la cei de la brigada a IV-a, că tot au ei lipsă de săpători la vie ?

VASILE : Nu bre, nu mă-nțelegi, omul aista umblă după de alea... Rămășițe istorice, hirburi zice... și are nevoie de dumneata precum că ești, zice...

FURNICA : Ascultă-mă, pe mine să nu mă faci hirb istoric că acuș mă supăr.

VASILE : Ii !... Ce naiba, frate, nici atîta lucru nu înțelegi. Tov. președinte al sfatului m-a trimis după matala să vii să stai de vorbă cu profesorul că matala le știu pe toate cite s-au întîmplat pe lumea asta de la Adam încoace...

PROFESORUL (intrînd) : Paraschivescu. Profesor de istorie.

FURNICA : Imi pare bine. Furnică. Cu ce vă pot fi de folos ?

PROFESORUL : Sint informat că în Buciumeni, în comuna dv., ar exista un hrisov... un (aparte) cum să-l fac să mă înțealgă ?... Un document prin care Domnul Moldovei, Ștefan cel Mare, după bătălia de la Vaslui...

FURNICA : ...10 ianuarie 1475...

PROFESORUL : Exact. Se cunoaște că ați fost un elev silitor.

FURNICA : Am fost, că altminteri nu mai terminam eu școala la 55 de ani.

PROFESORUL : La 55 de ani ?

FURNICA : La 55, că eu cu alde Cazan și baba Marghioala Angheluță de la incubatoare ne-am alfabetizat mai în urmă, către sfîrșitul campaniei. Două săptămîni a zăcut biata Marghioala.

PROFESORUL : De ce ?

FURNICA : De tabla înmulțirii.

PROFESORUL : De tabla înmulțirii ?

FURNICA : Pînă a învățat-o. Da' cum a învățat-o ! La incubatoare, pe pui... Punea 2 pui ici, 2 dincoace și zicea... $2 \times 2 = 4$. Pe urmă cu trei... $3 \times 3 = 9$. Dar cînd a ajuns la înmulțirea cu zece, au început puii s-o ia razna prin poiată... și biata Marghioală după ei... „pui-pui-pui, $10 \times 1 = 10$, $10 \times 2 = 20$...”

PROFESORUL : Bine, bine, să lăsăm astea, să ne întoarcem la document...

FURNICA : Păi mai document ca ăsta...

PROFESORUL (frămîntat) : Mă rog, ai dreptate... Pe mine însă mă interesează hrisovul lui Ștefan...

FURNICA : A... Păi cu ăla a fost mai ușor. Lîmpede ca bună ziua... Alde domnul Ștefan a dat lui moș străbunică-meu și la alde încă vreo 100 de buciumași ca el o ață de pămînt...

PROFESORUL : ...Pe dealul Nicoreștilor...

FURNICA (atîns în erudiția lui) : Lasă Nicoreștii, aceia-s altă căciulă... alt hrisov. Pe acela l-o dat Vodă Ștefan în 1485.

PROFESORUL : Mai mult decît exact...

FURNICA (încîntat) : Păi pe mine mă înveți matala istorie ? (supărat) : Și nu mă mai pune matala la încercare că eu o dată mă supăr și îți zic pe de-a rostul tot ce stă scris în hrisovul nostru al Buciumenilor.

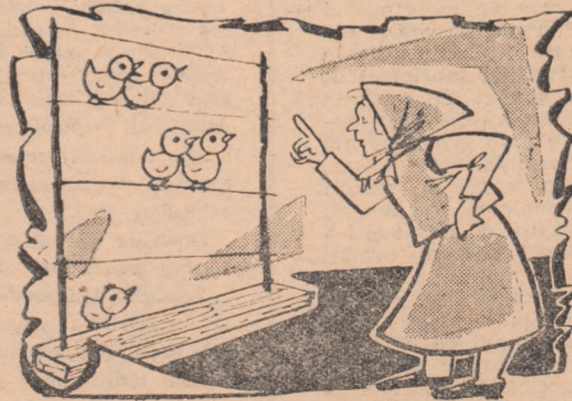
PROFESORUL (fericit) : Supărați-vă... ar fi minunat să vă supărați ! Institutul de Istorie v-ar fi mai mult decît recunoscător (scoate un carnet). Un moment numai să-mi notez.

FURNICA : Frumuseală treabă ! Adică eu să mă supăr și matala să iei notițe... Iaca m-am supărat... (străbate scena nervos).

PROFESORUL (luîndu-se după el) : Moș Furnică, bădie Furnică, tov. Furnică... (cu alt ton) Colega !...

*

PAZNICUL : Cetățeni ai Buciumenilor, e miezul nopții... (către public) : Stinge, omule, lumina și culcă-te o dată. E miezul nopții. ăsta totdeauna adoarme tîrziu. Și ce, parcă numai el ? Și ăsta... și ăsta... și ăsta... Alo ! se aude ? Stinge, bre, lumina ! Cum ? Ai examene la fără frecvență ? Mă rog... să zic că se admite... Dar tu, Davide, tu ce ai, bre, de nu te-ai culcat pînă acum ? Cum ? Trebuie să termini costumul lui fiu-tu ? Are concert de gală ? (în fundul scenei, în stînga, apare luminat fiul croitorului interpretînd la vioară un fragment din „Balada” lui Ciprian Porumbescu). David e croitorul nostru, și are un băiat elev la Școala de muzică din Iași. (către public) Bine, mă Da-



Desene de NEAGU RĂDULESCU

vide, să zic că s-admite... că și mie îmi place muzica... Baladele... serenadele... nocturnele (băiatul a terminat și paznicul continuă în dreapta scenei). Da' dumneata, tov. președinte, ce ai de nu dormi ? Ai insomnie ? Du-te bre la dispensar să-ți dea doctorul carbaxin. Cum ? N-ai nevoie de carbaxin ? Ai nevoie de cofeină ? Da' de ce, bre ? Trebuie să te prezînți miine la Tecuci cu planul de sistematizare ?... Plan de sistematizare al Buciumenilor (Rizînd) : Ce ți-e și cu țărișoara asta, domnule ! (Se aude un claxon) : Alo, Pande. Se aude ? Nu mai claxona că sperii satul... (către public) Pande. ăsta de cînd și-a luat motocicletă o aleargă zi și noapte pe ulițe. Mă rog, n-are decît s-o alerge, dar fără să claxoneze, că la noi la Buciumeni claxonatul e interzis. Cine a hotărît ? Eu, ca să nu-i deranjeze pe ai de învață la fără frecvență. (către stînga) Dar tu, Stavarache Maria, tu ce ai, soro, de nu dormi ? Aha ! citești. Și mă rog, ce citești matala acolo ? Cum ? Sonetele lui Shakespeare. Bravo ! Foarte frumos. (Apoi cu glasul scăzut) Cetățeni ai Buciumenilor e miezul nopții ! (se aude un cocos) ăsta e adjunctul meu. Dar și ăsta îmi face greutăți, totdeauna dă deșteptarea cu un sfert de oră mai devreme. Plec să-i reglez trîmbița. Că mi-l trezește pe profesorul de istorie. Chiar acum a ațipit sărăcuțul, toată noaptea a cercetat cu lupa, la veioza din camera de oaspeți...

*

VASILE (intră agitat trăgînd un sac după el) : Profesore, profesore !



FURNICA (venind din dreapta) : Ce e, mă ? Ce te-a apucat de strigi așa ?

VASILE : Profesorul... unde e profesorul ? N-a fost vorba că mă duc după rămășițe istorice ? Relicvuri... Să-l dăm gata pe profesor (scoate un hirb din sac). Ia uită-te aici la hirbul aista. L-am găsit la cetate, la ruine. Bag mina în foc că din el și-a potolit setea unul din tovarășii locuitori de acum 2000 de ani. Ce zici ? Praf îl fac pe profesor.

FURNICA (aruncînd hirbul) : Fugi, măi de-aici că te faci de rîs. Aista-i ulciorul cu care se ducea la cîmp Angheluță pînă mai acu' două săptămîni, cînd și-a cumpărat de la magazin termosul acela.

VASILE (dezumflat) : Zău bre ? Va să zică nu-i de aia... rămășiță istorică (scoate din sac o rotiță). Ei, da' cu asta ? Mai zi ceva dacă poți. Pun rămășag că rotița asta e din epoca de bronz.

FURNICA : Aș... e din epoca de... aragaz !

VASILE : Zău, bre ?

FURNICA : Dacă-ți spun ! O caută bietul Iordache Ifrim de i-au ieșit ochii. A pierdut-o cînd și-a adus aragazul acasă. (Alt ton) : Da' suveica de la mașina de cusut a nevastă-mi n-ai găsit-o ?

VASILE : Păi ce, aia e relicvă ?...

PROFESORUL (intrînd) : Mi-ați promis că-mi arătați hrisovul lui Ștefan cel Mare.

FURNICA : Păi bine, tov. profesor, dar pînă acum ce-am făcut ?

PROFESORUL : M-ai dus prin sat, pe la gospodărie, pe la căminul cultural...

FURNICA : Pe la cramele din Hîntești și Tecucel...

PROFESORUL : Apropo, cum se numește vinul acela care aduce cu untdelemnul și celălalt cu care ne-a servit cramașii Culai Herescu ?

FURNICA : Păi nu ai notat ?

PROFESORUL : Dar ce, am mai apucat să notez ?

FURNICA : Cel negru e băbească de 14 grade, iar acela ca untdelemnul e otonel de 13 grade și 8 cenți.

PROFESORUL (speriat) : Te pomeniști că între cele două ulcele de băbească și otonel, mi-ai arătat și hrisovul.

FURNICA : Numai o parte din el, tov. profesor. Partea pe care au scris-o grămăticii noștri din sectorul viticol...

BUCIUMAȘ I :

Pe-aceleași locuri unde ieri
Hălăduiau visînd străbunii
Și ascuteau scrișnind securi
De cornul ascuțit al lunii,
S-aude azi un cîntec viu
Un cîntec-nalt de mărție
Pe care oamenii îl scriu
Prin munca lor, cu bucurie...

FURNICA :

Acesta ni-i, profesore, hrisovul
Hrisovul nostru de la Buciumeni
O licărire vie din talazul
Strălucitor al mîndriei noastre vremi.
Pe-acest hrisov am pus cu drag pecetea
Am pus pecete inimă de jar
Căldura muncii noastre avîntate
Și ție-nțreg ți-l dăm, partid, în dar !...